

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Кафедра менеджменту і адміністрування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
Р. ШЕЛУДЬКО

« 31 » 08 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **«СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ»**

Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність – 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма – «Менеджмент»

Факультет – менеджменту і економіки

Робоча програма дисципліни «Стратегічне управління» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент».

« 26 » серпня 2020 р. 21 с.

Розробник: Таран Оксана Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту і адміністрування

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри менеджменту і адміністрування

Протокол від « 26 » серпня 2020 р. № 1.

Завідувач кафедри менеджменту і адміністрування,
професор _____ О.І. Гуторов

« 26 » серпня 2020 р.

Схвалено навчально-методичною комісією факультету менеджменту і економіки

Протокол від « 26 » серпня 2020 р. № 2

Голова навчально-методичної комісії факультету

к.е.н., доцент _____ Ю.Л. Філімонов

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність 073 «Менеджмент»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2021-й	2021-й
		Семестр	
Загальна кількість годин - 150		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень – перший (бакалаврський)	Лекції	
		26 год.	8
		Практичні, семінарські	
		24 год.	8
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		100	134
		Вид контролю: екзамен	

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни «Стратегічне управління» є оволодіння сучасними теоретичними основами стратегічного управління та практичними навичками прийняття стратегічних рішень в процесі управління діяльністю та розвитком підприємства на ринку.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є здобуття теоретичних знань щодо стратегічного управління суб'єктами господарювання, практична підготовка та формування професійних компетенцій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні:

знати:

- місце і роль, етапи розвитку стратегічного управління в системі управління;
- практичне значення, сфери використання стратегічного управління;
- основні концепції та методологічні підходи до стратегічного управління;

- особливості використання стратегічного управління різних форм власності;
- характеристика етапу ціле утворення;
- складові та технологію аналізу внутрішнього і зовнішнього середовища організації;
- поняття і сутність моделей сучасної конкуренції, особливості визначення стратегій конкуренції;
- технології формування та розвитку конкурентних переваг підприємства
- причини необхідності використання стратегічного планування;
- класифікації стратегій та стратегічний набір підприємства;
- критерії та показники ефективності стратегій;
- процес розробки стратегії в організації;
- концептуальні підходи до управління процесом стратегічних змін;
- параметри, які характеризують стратегічну позицію підприємства та СЗГ, ключові фактори успіху СЗГ;
- суть стратегічних перетворень.

вміти :

- формулювати стратегічні завдання різного рівня на підприємстві;
- розробляти місію, цілі, стратегію та «стратегічний набір» організації;
- застосовувати концептуальні положення стратегічного управління на практиці;
- проводити стратегічний аналіз стосовно організації за допомогою різних методів і методик;
- використовувати моделі, інструменти стратегічного управління в різних конкретних ситуаціях;
- визначати систему показників та здійснювати оцінювання ефективності стратегічного управління;
- оцінювати доцільність впровадження стратегічних змін на підприємстві в процесі реалізації стратегії
- управляти процесом стратегічних змін в організації та ранжувати їх за пріоритетністю.

Перелік компетентностей:

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні, спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері управління або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів менеджменту, характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу..
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій..
- 5.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
6. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- 8.Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності:

1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.
2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.
5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.
6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.
9. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.
- 10.Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
- 11.Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.
- 12.Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Основні складові системи стратегічного управління

Тема 1. Концептуальні засади теорії стратегічного управління

Передумови розвитку теорії стратегічного управління. Концепція стратегічного управління. Предмет та об'єкт стратегічного управління підприємством. Поняття «стратегія підприємства». Стратегічні рішення на підприємствах та фактори впливу на їх прийняття.

Задачі стратегічного управління. Порівняльний аналіз стратегічного управління з іншими науковими підходами до управління підприємствами. Моделі стратегічного управління.

Імовірні вигоди від застосування стратегічного управління в практичній діяльності підприємств. Причини зростання значущості стратегічного управління для підприємств у ринкових умовах господарювання. Досвід та проблеми використання теорії стратегічного управління в процесі розвитку українських підприємств в ринкових умовах господарювання.

Тема 2. Види стратегічного управління

Девіантний та превентивний характер системи управління. Системи управління в умовах стабільного, динамічного зовнішнього оточення та в умовах кризової ситуації. Поняття «сильних» і «слабких» сигналів зовнішнього середовища в процесі стратегічного управління підприємством.

Ранжування управлінських завдань за ступенем терміновості рішення. Інформаційні компоненти системи стратегічного управління.

Управління на засадах контролю, екстраполяції, передбачення змін. Управління на засадах гнучких екстрених рішень: управління шляхом реструктурування стратегічних завдань; управління за слабкими сигналами; управління в умовах стратегічних несподіванок.

Застосування різновидів стратегічного управління підприємствами України та інших країн світу в ринкових умовах господарювання.

Тема 3. Рівні стратегічних рішень та типологія стратегій підприємства

Передумови для прийняття стратегічних рішень у процесі управління підприємством. Корпоративний, діловий, функціональний та операційний рівні стратегічних рішень.

Характерні риси стратегій підприємства. Загальна типологія стратегій за рівнями стратегічних рішень.

Стратегії підприємств різних галузей. Еталонні стратегії розвитку підприємства та стратегії його організаційного розвитку.

Стратегії управління ресурсами підприємства (ресурсозабезпечення та ресурсозбереження) та особливості їх вибору.

Виробнича стратегія підприємства та їх класифікація за: розвитком виробництва, використанням виробничого потенціалу, стадіями виробничої філософії тощо. Маркетингова стратегія підприємства та її субстратегії (ринкова, товарна, якості, ціни, просування, збуту). Стратегії управління персоналом. Стратегії наукових досліджень та розробок.

Стратегії підприємств на іноземних ринках.

Тема4. Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємства

Основні етапи стратегічного управління: стратегічне планування, стратегічний аналіз; стратегічний вибір; реалізація стратегії.

Місія підприємства та правила її формулювання в процесі стратегічного управління підприємством. Значення місії для підприємства з орієнтацією на стратегічний розвиток. Класифікація стратегічних цілей. Побудова дерева стратегічних цілей. Визначення факторів, що впливають на вибір стратегічних цілей. Формування системи стратегічних цілей і завдань.

Альтернативні підходи стратегічних шкіл до формування стратегії підприємства. Сутність та принципи планування стратегій. Структура стратегічного плану та моделі стратегічного планування.

Тема 5. Стратегічне планування

Принципи стратегічного планування. Значення стратегічного планування діяльності підприємства в умовах нестабільності зовнішнього оточення. Підходи до організації стратегічного планування у підприємстві.

Процес стратегічного планування. Характеристика етапу цілеутворення. Вибір місії та правила її формування. Значення місії для підприємства з орієнтацією на стратегічний розвиток. Девіз та кредо підприємства. Класифікація стратегічних цілей. Фактори, які впливають на вибір стратегічних цілей. Сфери встановлення стратегічних цілей підприємства.

Тема 6. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства

Сутність та об'єкти стратегічного аналізу в процесі прийняття стратегічних рішень.

Специфіка загального, галузевого, операційного та внутрішнього середовища підприємства. Типи зовнішнього середовища підприємства: змінне або нестабільне; вороже; різноманітне; технічно складне. Фактори впливу на нестабільність зовнішнього середовища.

Особливості стратегічного аналізу середовища підприємств виробничої та невиробничої сфер діяльності. Методи та моделі для проведення стратегічної діагностики середовища підприємства.

Наукові підходи до визначення ступеня нестабільності зовнішнього середовища. Ризики ринкового середовища та їх роль у стратегічному управлінні підприємством. Методи та показники оцінювання ризиків ринкового середовища підприємства.

Стратегічний аналіз галузевого середовища підприємства. Особливості галузевого розвитку у часі. Модель життєвого циклу галузі. Визначення ключових факторів успіху (КФУ) підприємства залежно від специфіки галузевого середовища.

Змістовий модуль 2. Організація стратегічного управління на підприємстві

Тема 7. Стратегічний потенціал підприємства та формування його конкурентних переваг

Поняття «стратегічний потенціал підприємства». Елементи стратегічного потенціалу підприємства та фактори впливу на його формування і розвиток.

Методи та показники оцінювання стратегічного потенціалу підприємства. Розриви між стратегічними цілями та потенціалом підприємства. Особливості управління стратегічним потенціалом підприємств різних сфер економічної діяльності.

Сутність, класифікація та основні характеристики конкурентних переваг підприємства. Ресурси та компетенції, як носії конкурентних переваг підприємства. Характеристика ключових компетенцій підприємства та методи їх ідентифікації. Основні способи (механізми) реконфігурації компетенцій підприємства.

Організаційні здатності як необхідна база розвитку ресурсів та компетенцій підприємства. Рутини, їх місце в організаційних процесах та способи трансформації.

Технології формування та розвитку конкурентних переваг підприємства. Концепція ланцюга формування вартості (цінностей). Вплив змін у стратегічному потенціалі підприємства на розвиток та зміцнення його конкурентних переваг на ринку.

Тема 8. Портфельні стратегії та управління стратегічною позицією підприємства

Поняття «портфель підприємства» у стратегічному управлінні та мета його розробки. Сутність портфельної стратегії підприємства та її різновиди залежно від галузевої привабливості та організаційної сили підприємства.

Стратегічна позиція підприємства та стратегічні зони господарювання (СЗГ): поняття та характеристика. Параметри, які характеризують стратегічну позицію підприємства та СЗГ. Ключові фактори успіху СЗГ: види та характеристика.

Стратегічна сегментація ринку в процесі управління стратегічною позицією підприємства. Визначення реальної та потенційної ємності ринку.

Привабливість СЗГ та її оцінювання. Стратегічна гнучкість (зовнішня та внутрішня) та синергізм СЗГ. Використання матриць «Бостонської консультативної групи», «МакКінзі», «Shell» - DPM, моделі ADL та інших для оцінювання стратегічної позиції підприємства та визначення стратегічно перспективних для нього напрямів розвитку/ дій на ринку.

Тема 9. Генерування стратегій та умови їх реалізації

Критерії вибору стратегічних альтернатив. Використання матричних моделей (І. Ансоффа, М. Портера та інших) у процесі генерування стратегій підприємства.

Стратегічний набір підприємства та вимоги до його формування. Поняття стратегічної прогалини. Специфічні напрями заповнення стратегічної прогалини.

Умови реалізації стратегії, пов'язані з управлінською структурою, організаційною культурою та персоналом підприємства. Створення корпоративної культури для підтримки стратегії підприємства. Мотивація персоналу в процесі реалізації стратегії.

Тема 10. Стратегічний контроль в процесі стратегічних перетворень на підприємстві

Мета та завдання стратегічного контролю в управлінні діяльністю підприємства в ринкових умовах господарювання. Методи оцінювання обраних підприємством стратегій. Критерії та показники ефективності стратегій.

Оцінювання доцільності впровадження стратегічних змін на підприємстві в процесі реалізації стратегії. Суть стратегічних перетворень та визначення їх рівня: стратегія, що триває; рутинні стратегічні зміни; обмежені зміни; радикальні стратегічні перетворення; зміна напрямку руху. Характеристика впливу різнорівневих стратегічних змін на підприємство. Масштаби стратегічних перетворень та особливості їх здійснення.

Агенти змін, їх навички та основні завдання. Налагодження зворотного зв'язку в процесі стратегічного управління. Підготовка агентів змін середньої ланки. Шляхи подолання стереотипів, що загрожують змінам. Ментальні моделі агентів стратегічних змін.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п/с	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Основні складові системи стратегічного управління												
1. Концептуальні засади теорії стратегічного управління	14	2	2	-	-	10	14	2	2	-	-	10
2. Види стратегічного управління	14	2	2	-	-	10	10	-	-	-	-	10
3. Рівні стратегічних рішень та типологія стратегій підприємства	18	4	4	-	-	10	14	2	2	-	-	10
4. Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємства	16	4	2	-	-	10	14	2	2	-	-	10
5. Стратегічне планування	14	2	2	-	-	10	12	-	-	-	-	12
6. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства	14	2	2	-	-	10	16	2	2	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1	90	16	14	-	-	60	80	8	8	-	-	64
Змістовий модуль 2. Організація стратегічного управління на підприємстві												
7. Стратегічний потенціал підприємства та формування його конкурентних переваг	18	4	4	-	-	10	18	-	-	-	-	18
8. Портфельні стратегії та управління стратегічною позицією підприємства	14	2	2	-	-	10	18	-	-	-	-	18
9. Генерування стратегій та умови їх реалізації	14	2	2	-	-	10	16	-	-	-	-	16
10. Стратегічний контроль в процесі стратегічних перетворень на підприємстві	14	2	2	-	-	10	18	-	-	-	-	18
Разом за змістовим модулем 2	60	10	10	-	-	40	70	-	-	-	-	70
Усього годин	150	26	24	-	-	100	150	8	8	-	-	134

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Концепція стратегічного управління. Досвід та проблеми використання системи стратегічного управління підприємствами України.	1
2.	Розвиток теорії стратегічного управління	2
3.	Рівні стратегії в системі стратегічного управління.	2
4.	Значення стратегічного планування для діяльності підприємства	2
5.	Поняття зовнішнього середовища, його складові. Проведення стратегічної діагностики середовища підприємства	2
6.	Стратегічний потенціал підприємства	2
7.	Ресурсний аналіз та компетенції підприємства	2
8.	Корпоративна культура в системі підтримки стратегії підприємства	1
Всього годин		14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Методи та моделі оцінювання правильності вибору стратегії. Використання матричних моделей (І. Ансоффа, М. Портера та ін.)	2
2.	Діагностика внутрішнього середовища в системі стратегічного аналізу діяльності підприємства	2
3.	Використання матриць «Бостонської консультативної групи», «МакКінзі», «Shell» - DPM, моделі ADL та інших для оцінювання стратегічної позиції підприємства	2
4.	Розробка та обґрунтування організаційної побудови та структури управління підприємств, що сприяють стратегії	2
5.	Формування стратегічного бачення і місії підприємства	2
Всього годин		10

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття з навчальної дисципліни «Стратегічне управління» навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз проблем стратегічного розвитку підприємства. Вибір і збалансування стратегічних зон господарювання. Використання сучасних інформаційних технологій в стратегічному управлінні підприємством. Управління проектами, інноваціями на підприємстві.	10
2	Особливості застосування стратегічного управління аграрними підприємствами.	

	Побудова системи взаємодії людини та організаційного оточення.	10
3.	Види продуктових стратегій, їх переваги та недоліки. Види ресурсних стратегій та методи обґрунтування. Функціональні стратегії: сутність, методи обґрунтування. Стратегія використання людського потенціалу. Розробка антикризових стратегій. Розробка стратегії ресурсозбереження. Стратегія розробки нового продукту (товару). Міжнародні і глобальні стратегії.	10
4.	Зв'язок філософії існування, «бачення» та місії організації. Роль та основні складові місії організації. Основні ознаки правильно сформульованої мети. Стратегії для організацій в нових галузях. Стратегії для організацій, які знаходяться в стадії зрілості. Стратегії для організацій, які знаходяться в стадії занепаду. Основні етапи процесу організаційного проектування. Створення структури стратегічного типу.	10
5.	Розробка інвестиційних проектів. Дерево цілей" підприємства: поняття та методи його побудови. Поняття стратегічної прогалини та специфічні напрямки процесу її заповнення. Технологія розробки стратегічних планів. Перешкоди стратегічного планування.	10
6.	Стратегічна вразливість та гнучкість. Складання стратегічного балансу та сутність SWOT-аналізу. Прогнозування у системі стратегічного управління. Необхідність та особливості використання основних методів прогно- зування на підприємствах України.	10
7.	Характеристика методів аналізу конкурентів (матриця конкурентного профілю, анкета для аналізу конкуренції у галузі та конкурентів та ін.). Визначення «стратегічної групи конкурентів», загальні характеристики. Галузеві і ринкові фактори успіху. Бенчмаркінг як метод конкурентного аналізу. Ресурси і компетенції або відмінні особливості організації. Наступальні і захисні стратегії в конкуренції.	10
8.	Управління процесом виконання стратегії. Розробка системи матеріальної підтримки стратегії. Розробка системи управління якістю продукції (послуг). Опір змінам. Стилі проведення стратегічних змін. Створення бюджету підприємства та ув'язка його зі стратегією. Політика і процедури, правила які сприяють реалізації стратегії. Філософія забезпечення якості	10
9.	Опір змінам. Стилі проведення стратегічних змін. Створення бюджету підприємства та ув'язка його зі стратегією.	10

	Політика і процедури, правила які сприяють реалізації стратегії. Розробка систем винагороди, що сприяють стратегії Етичні структури організації. Формування етичних норм і цінностей. Труднощі проведення стратегічних змін в організації. Методи подолання опору змінам.	
10.	Аналіз методів впровадження організаційних змін (примушування, адаптація, криза, управління опором: формування "стартового майданчика", досягнення "атмосфери підтримки", використання влади й адміністративного впливу; роз'яснення і переконання, заохочення і залучення в процес змін). Об'єкти та вимоги до обліку і контролю в стратегічному управлінні. Стратегічний контроль та його вплив на коригування стратегічних планів.	10
Всього годин		100

ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Організаційно-методична робота з метою:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого на лекціях матеріалу;
- самостійне вивчення питань на основі літературних джерел;
- підготовка конспектів навчальних та наукових текстів;
- опрацювання рекомендованої відповідної наукової чи фахової монографічної і періодичної літератури, підручників та навчальних посібників;
- реферування наукових статей та інших друкованих джерел.

2. Підготовка виступів на семінарах і конференціях, науковому гуртку, до участі в ділових іграх тощо.

3. Робота над рефератом.

4. Підготовка до поточного контрольного опитування (оцінювання залікових модулів).

5. Підготовка до підсумкового модульного контролю (екзамену) з навчальної дисципліни.

9. Індивідуальні завдання

Виконання індивідуальних завдань (наукових робіт) передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни і застосування їх при вирішенні конкретних виробничих завдань; розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами і звітністю підприємства.

Тематика наукових робіт має носити проблемний характер. Студент самостійно обирає тему і зміст роботи з обов'язковим її узгодженням з викладачем. При цьому робота має носити творчий характер і бути спрямованою на вирішення певної проблеми, або на висловлення особистого погляду автора роботи на питання, що розглядається в роботі.

Наукова робота складається з: титульної сторінки; змісту; вступу; основної частини; висновків; списку використаної літератури; додатків до індивідуального завдання (при необхідності).

Вступ має розкривати актуальність обраної студентом теми, її проблематику, мету написання роботи.

Основна частина роботи повинна містити обґрунтування теоретичної база обраної проблеми, дається огляд літературних джерел, нових розробок, опублікованих статистичних даних із посиланням на джерела, іншої інформації, пов'язаної з темою; розробка конкретних рекомендацій, пропозицій, моделей розвитку та діяльності організації на базі основних теоретичних положень, методичних підходів, методичного інструментарію.

Висновки мають включати обґрунтовані висновки студента щодо досягнення мети роботи, рекомендації до вдосконалення діяльності підприємства.

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні дипломних робіт), в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку. Обсяг повинний становити в друкованому варіанті 30 сторінок.

Тематика індивідуальних завдань (наукових робіт)

1. Стратегічний план (бізнес - план) діяльності підприємства.
2. Роль стратегічного бачення та місії в управлінні підприємством.
3. Управління підприємством в умовах кризи.
4. Мотиваційне забезпечення процесу реалізації стратегії.
5. Бізнес – моделі та стратегії в електронній комерції.
6. Стратегічний аналіз конкурентних позицій підприємства.
7. Стратегічний аналіз життєвого циклу бізнесу.
8. Методи проведення діагностики стратегічних факторів зовнішнього середовища.
9. Бенчмаркінг як метод конкурентного аналізу.
10. Вибір стратегії діяльності підприємства в умовах ринкової економіки.
11. Сутність стратегічного та оперативного контролінгу.

12. Вибір стратегії підприємства за допомогою моделі Бостонської Консалтингової групи — модель БКГ "Зростання галузі/ Частка ринку".
13. Визначення рекомендованої стратегії за допомогою методу SPACE методу.
14. Ефект синергізму, його сутність і типи.
15. Модель GE/McKinsey — матриця ринкової привабливості і конкурентних позицій.
16. Модель Shell/DPM — матриця спрямованої політики.
17. SWOT - аналіз як метод діагностики процесу прийняття стратегічних рішень.
18. Визначення стратегічного потенціалу підприємства: сутність, складові та методологія.
19. Стратегічний аналіз інвестиційних проєктів.
20. Прийняття стратегічних рішень в умовах обмеженої інформації та невизначеності.
21. Стратегія виживання господарюючого суб'єкту.
22. Особливості формування стратегій диверсифікації діяльності аграрних підприємств.
23. Стратегія розвитку аграрного сектору України.
24. Якісні методи прогнозування.
25. Оцінка конкурентоспроможності підприємства
26. Особливості стратегії міжнародної діяльності підприємства.
27. Соціальна стратегія розвитку підприємства.

10. Методи навчання

В ході вивчення дисципліни «Стратегічне управління» використовуються такі методи навчання: навчання під керівництвом викладача, самостійна робота з підручниками, науковою літературою, конспектами лекцій, підготовка до семінарських та практичних занять, виконання письмових завдань, практичних завдань, написання доповідей, рефератів, робота в мережі Інтернет тощо. При викладанні дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких як: проблемні лекції; семінари-дискусії, презентації, участь у роботі наукового гуртка кафедри.

11. Методи контролю

Система оцінювання знань, вмінь і навичок здобувачів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять.

Перевірку й оцінювання знань здобувачів можна проводити в таких формах:

1. Оцінювання роботи у процесі практичних (семінарських) занять.
2. Оцінювання виконання самостійного завдання.
3. Проведення модульного контролю.
4. Проведення підсумкового іспиту.

Порядок поточного оцінювання знань здобувачів

Поточне оцінювання здійснюють під час проведення практичних (семінарських) занять, і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- 1) активність і результативність роботи протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- 2) виконання самостійного завдання;
- 3) виконання поточного контролю;
- 4) виконання проміжного контролю.

Контроль систематичного виконання практичних (семінарських) занять і самостійної роботи

Оцінювання проводять за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядають;
- 4) уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, вирішенні завдань, проведенні розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

При оцінюванні практичних завдань і самостійної роботи увагу приділяють також їх якості і самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу).

Критерії оцінювання індивідуальних завдань (наукових робіт)

Виконання наукових робіт оцінюють за такими критеріями:

- 1) самостійність виконання;
- 2) логічність і послідовність викладання матеріалу;
- 3) повнота розкриття теми;
- 4) обґрунтованість висновків;

- 5) використання й аналіз економічної і статистичної інформації і додаткових літературних джерел;
- 6) наявність конкретних пропозицій;
- 7) якість оформлення.

Проведення поточного контролю

Поточний контроль (тестування або контрольна робота) здійснюється та оцінюється за питаннями, які винесено на лекційні заняття, самостійну роботу і практичні завдання. Поточний контроль проводять у письмовій формі після того, як розглянуто увесь теоретичний матеріал і виконані практичні (семінарські) і самостійні завдання в межах кожної теми змістового модуля.

Проведення іспиту

Умовою допуску до іспиту є:

- сума накопичення балів за двома змістовими модулями, яка повинна бути не менше, ніж 60 балів (за внутрішнім вузівським рейтингом або системою ЕКТС – або наявність позитивних оцінок з проміжного модульного контролю (за національною системою);

Іспит здійснюють в усній формі за екзаменаційними білетами. Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють у національній системі оцінювання результатів навчання і в системі ЕКТС згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів у систему оцінювання за шкалою ЕКТС.

При оцінюванні знань і умінь здобувачів використовують такі якісні показники як: повнота, достовірність, системність, сучасність, оперативність. На оцінку впливає не тільки правильність, але й чіткість відповіді, культура його мовлення (усна і письмова).

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання та самостійна робота										Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2				30	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Навчальний процес при підготовці бакалаврів напряму підготовки «Менеджмент» забезпечується підручниками, посібниками, конспектами та курсами лекцій, методичними вказівками, розробками з організації самостійної роботи студентів. Їх перелік такий:

1. Таран О.М. Стратегічне управління: навч. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня спеціальностей 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування» /О.М. Таран. – Харк. нац. аграр. ун-т. – Харків, 2020. – **345 с.**
2. Таран О.М. Стратегічне управління: навчальний посібник /О. М. Таран. – Харк. нац. аграр. ун-т. –Х., 2004.- 145 с.
3. Таран О.М. Стратегічне управління: навч. посібник/ О.М. Таран, Н. В. Кондратюк. – Харк. нац. аграр. ун-т.- Харків, 2014.- 261с.
4. Тестові завдання для поточного контролю рівня засвоєних знань з дисципліни «Стратегічне управління» здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування» / уклад. О.М. Таран. – Х.: ХНАУ, 2020. – 72с.
5. Методичні вказівки до практичних, семінарських занять та самостійної роботи з дисципліни «Стратегічне управління» здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування»/ О.М. Таран. – Харк. нац. аграр. ун-т. – Х.: ХНАУ, 2020. – 46 с.
6. Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління»

14. Рекомендована література

Основна

1. Ансофф И. Стратегическое управление / И. Ансофф. – Пер. с англ. – М.: Экономика, 1989. – 519 с.
2. Василенко В.О. Стратегічне управління підприємством: навч. посіб. / В.О. Василенко, Т.І. Ткаченко.- 2-ге вид., виправл. і допов. – К.: Центр навч. л-ри, 2004. – 400 с.
3. Виханский О.С. Стратегическое управление: учебник / О.С. Виханский – М.: Гардарики, 2000. – 296 с.
4. Дойль П. Менеджмент: стратегия и тактика / П. Дойль. – Пер. с англ.; под ред. Ю.Н. Каптуревского. – СПб.: Питер, 1999. – 560 с.
5. Ігнат'єва І.А. Стратегічний менеджмент: підручник / І. А. Ігнат'єва. – К.: Каравела, 2008.- 480с.
6. Зайцев Л.Г., Стратегический менеджмент: учебник/ Л.Г Зайцев, М.И. Соколова. – М.: Экономист, 2005. - 416с.
7. Забродська Л.Д. Стратегічне управління: реалізація стратегії / Л.Д. Забродська. – Х.: Консум, 2004.- 208 с.
8. Зуб А.Т. Стратегический менеджмент: Теория и практика: учебное пособие для вузов / А.Т. Зуб. – М.: Аспект Пресс, 2002.- 415с.
9. Клівець П.Г. Стратегія підприємства: навчальний посібник / П.Г. Клівець. – К.: Академвидав, 2007. – 320 с.
10. Кіндрацька Г.І. Стратегічний менеджмент: навч. посібник/ а. Г.І. Кіндрацька. – К.: Знання, 2006. – 365 с.
11. Кэмпбел Д. Стратегический менеджмент. Учебник / Д. Кэмпбел., Дж. Стоунхаус, Д. Хьюстон.- Пер. с англ. – М.: ООО «Прспект-83», 2003. – 336 с.
12. Котлер Ф. Маркетинг. Менеджмент / Ф. Котлер. – Пер.с англ.; Под ред. О.А.Третьяк, А.А.Волковой, Ю.Н.Каптуревского. – СПб.: Питер, 2000. – 896 с.
13. Клименко С.М. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навчальний посібник / С.М. Клименко, О.С Дуброва, Д.О Барабась. – К.: КНЕУ, 2006. – 527с.
14. Люкшинов А.Н. Стратегический менеджмент: учебное пособие для ВУЗов/ А.Н. Люкшинов. – М.: Юнити-Дана, 2000. – 375с.
15. Мартиненко М.М. Стратегічний менеджмент: підручник /М.М. Мартиненко, І.А. Ігнат'єва. – К.: Каравелла, 2006. –\320 с.
16. Маркова В.Д. Стратегический менеджмент/ В.Д.Маркова, С.А. Кузнецова. – М.: ИНФРА- М, 2000. – 288с.
17. Мізюк Б.М. Стратегічне управління: підручник. / Б.М. Мізюк. – Львів: Магнолія, 2007. – 387 с.

19. Немцов В.Д., Стратегічний менеджмент: підручник / В.Д. Немцов, А.Е. Довгань. – К.: КНЕУ, 2001. – 560с.
20. Осовська Г.В. Стратегічний менеджмент: теорія та практика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Г. В. Осовська, О.Л. Іщук, І. В. Жалінська. – К.: Кондор, 2003.- 194с.
21. Поделинская И.А. Стратегическое планирование: учебное пособие / И.А. Поделинская, М.В. Бянкин – Улан-Уде: Издательство ВСГТУ, 2005. – 55 с.
22. Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі: навчальний посібник/ К.І. Редченко. – Видання друге, доповнене. – Львів, «Новий світ-2000», 2003. – 272 с.
23. Смолін І.В. Стратегічне планування розвитку організації: монографія / І. В. Смолін. - К.: КНТЕУ, 2004. – 346с.
24. Таран О.М. Стратегічне управління: навч. посібник / О. М. Таран. – Харк. нац. аграрн.ун-т. -Х., 2004.- 145 с.
25. Таран О.М. Стратегічне управління: навч. посібник/ О.М. Таран, Н. В. Кондратюк. – Харк. нац. аграр. ун-т.- Харків, 2014.- 261с.
26. Томпсон А.А. Стратегический менеджмент, концепции и ситуации: Учебник для вузов / А.А. Томпсон, А. Дж. Стрикленд. – Пер.с 9-го англ.изд. – М.: ИНФРА-М., 2001. – 412 с.
27. Томпсон А.А. Стратегический менеджмент, концепции и ситуации: Учебник для вузов / А.А. Томпсон, А. Дж. Стрикленд. – Пер.с 12-го англ.изд. – М.: Издательский дом « Вильямс», 2002. – 928 с.
28. Фатхутдинов Р.А. Стратегический менеджмент: учебник / Р.А. Фатхутдинов. – М.: ЗАО Бизнес-школа, 1998. – 416 с.
29. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: підручник / З.Є. Шершньова. - 2-ге вид., переробл. і доп. – К.: КНЕУ, 2004. – 699 с.

Додаткова

1. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств: підручник. - 2-ге вид., / В.Г. Андрійчук. - К.: КНЕУ, 2002. - 624 с.
2. Афанасьєв М.В. Стратегія підприємства: навчально-методичний посібник / М.В Афанасьєв, Г.О. Селезньова. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2007. – 272с.
3. Боумэн Клифф. Основы стратегического менеджмента / Пер. с англ. – М.: Банки и биржи, Юнити, 1977. – 175 с.
4. Карлофф Б. Деловая стратегия / Б. Карлофф. – Пер.с англ. / научн. ред. и авт. послесловия В.А. Приписнов.– М.: Экономика, 1991.– 240 с.
5. Оуен А. Как осуществить стратегию: Хрестоматия «Управление изменением». / А. Оуен. – М.: МЦДО ЛИНК, 1996. – С.141-149.
6. Сладкевич В.П. Сучасний менеджмент організацій: навч. посіб. для

студ. вищ. навч. закл./ В.П. Сладкевич, А.Д. Чернявський. – К.: МАУП, 2007.- 448 с.

7. Портер М. Стратегія конкуренції /М. Портер. – Пер. с англ. А.Олійник, Р.Скільського. – К.: Основа, 1997. – 390 с.

Інформаційні ресурси

1. Головка Т. В. Стратегічний аналіз - Навчальний посібник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://libcollege.com/book/47-strategichnij-analiz-navchalnij-posibnik-golovko-t-v.html>
2. Кіндрацька Г.І. Стратегічний менеджмент - Бібліотека українських підручників. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/menedzhment/strategichniy_menedzhment_-_kindratska_gi
3. Лекції з стратегічного менеджменту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/135456/>
4. Осовська Г.В. Стратегічний менеджмент - Бібліотека українських підручників. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/14160117/menedzhment/strategichniy_menedzhment_-_osovska_gv
5. Стратегічний менеджмент. Реферати українською. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bukvar.su/menedzhment/114506-Strategicheskiiy-menedzhment.html>
6. Скібіцький О.М. Стратегічний менеджмент. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/173996/>
7. Шершньова З.Є. Стратегічне управління. Електронна бібліотека підручників [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studentam.kiev.ua/content/view/748/100/>